

Een jaar na de Commissie Frijns

FD Selections, vrijdag 18 februari 2011, 13:46

Onno de Lange - Begin 2010 bracht de commissie-Frijns het rapport Onzekere zekerheid uit. Hoe staat de sector er een jaar na dato voor?

De commissie had onderzocht hoe beleggingsbeleid, risicobeheer, uitvoering en *governance* van pensioenfondsen zich sinds 1990 hebben ontwikkeld. Hoe staat de sector er een jaar na dato voor? Toen de commissie haar bevindingen openbaar maakte, likten vele pensioenfondsen nog hun wonden, die mede waren veroorzaakt door de financiële crisis. De commissie oordeelde overigens op basis van haar onderzoek dat pensioenfondsen niet structureel slecht presteren. Vanuit die positieve invalshoek deed de commissie vervolgens haar aanbevelingen.

In grote lijnen weergegeven schetste de commissie de volgende omstandigheden waaronder pensioenfondsen aan hun doelstellingen moeten voldoen. Pensioenfondsen worden in toenemende mate geconfronteerd met een vergrijzende samenleving. Zij drijven op de (rente)golven van de financiële markten. Een toekomstige crisis is niet uit te sluiten. Daarop kunnen pensioenfondsen maar beter zijn voorbereid. De deelnemers aan een pensioenregeling verwachten uiteindelijk een pensioen met behoud van zoveel mogelijk koopkracht, net als tijdens het arbeidzame leven.

Verwachtingspatroon

Om te voldoen aan het verwachtingspatroon van de deelnemers in de verzwaarde omstandigheden waaronder pensioenfondsen tegenwoordig gebukt gaan, beveelt de commissie aan dat pensioenfondsen meer dan vroeger oog hebben voor de risico's waaraan het pensioenfonds wordt blootgesteld. Hun beleggingsbeleid moet worden gekoppeld aan die risico's. In deze complexe omgeving worden hogere eisen gesteld aan de kwaliteit van pensioenfondsbesturen. Tenslotte wordt het risico-, beleggings- en deskundigheidsbeleid ingebed in een kader van zelfregulering door de sector en wet- en regelgeving. Het rapport heeft zijn uitwerking op de pensioensector niet gemist. Er wordt volop gejaagd op professionals die risico's meten, beheren en controleren.

Vermogensbeheerders ontwikkelen meer producten afgestemd op risico's die pensioenfondsen lopen met hun beleggingen. Er is intensief overleg tussen de pensioensector, de toezichthouders en politiek om te komen tot een financieel toezicht dat recht doet aan de zware omstandigheden waaronder pensioenfondsen moeten opereren en dat oog heeft voor de belangen van de deelnemers. Het besturingsmodel van pensioenfondsen is aangescherpt en vernieuwd in wet- en regelgeving terwijl de sector opleidingen verzorgt voor de bestuurders van pensioenfondsen.

Samenwerking

Voor zover een pensioenfonds meent niet te zijn opgewassen tegen de genoemde omstandigheden, wordt overgaan tot nieuwe mogelijkheden zoals samenwerking in een multi-opf, of wie weet in toenemende mate middels de nieuwe premiepensioeninstelling. Al met al heel wat, een jaar nadat de commissie haar aanbevelingen deed. En toch beklijft bij velen het zeurende gevoel dat pensioenfondsen de gelden beter kunnen beheren. Een televisieuitzending over pensioenbeleggingen die het in kijkcijfers niet haalt bij programma's waarin sterren op ijs dansen of nieuwe zangtalenten worden ontdekt, leidt tot een kamerhoorzitting over hoe het nu feitelijk is geregeld bij pensioenfondsen. Kennelijk is de vertrouwensbasis nog te smal.

Risicobeleid

Uit recent onderzoek van accountant KPMG onder honderd ondernemingspensioenfondsen blijkt dat een kwart inmiddels een actief risicobeleid hanteert. Steeds vaker wordt in pensioenfondsbesturen gezocht naar professionals die kunnen omgaan met risico's in relatie tot de beleggingen en ervaring hebben met besturen in een complexe omgeving. Meer en meer moeten pensioenfondsbesturen de norm uitzetten waarbinnen kan worden belegd. Dit is een andere aanpak dan zoals tot voor het verschijnen van het rapport van de commissie Frijns met pensioenbeleggingen werd omgegaan. We zijn er nog niet, maar we komen er wel.